

ДИДАКТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ З ФІЗИКИ ДЛЯ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ (7-9 КЛАСИ)

М. В. Головко, канд. пед. наук

Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти важливим завданням фізичного компонента визначає забезпечення формування усвідомлення учнями основ фізичної науки, наукового світогляду і стилю мислення, засвоєння ними основних фізичних понять і законів, формування розвинутих навичок експериментальної діяльності, умінь оцінювати роль фізичних знань у житті людини і суспільному розвитку. Центр ваги у визначенні державних вимог до рівня загальноосвітньої підготовки учнів з фізики зміщено з конкретизації елементів змісту шкільного курсу фізики до предметних компетентностей, які мають формуватись у процесі його опанування. Змістові лінії окреслюють основні напрями навчально-пізнавальної діяльності, а функцію конкретизації елементів змісту перенесено на навчальні програми.

Навчальну програму з фізики для 7-9-х класів загальноосвітньої школи розроблено і затверджено в 2012 році. Навчання фізики за цією програмою розпочнеться в 2015/2016 навчальному році. Її концептуальні засади складають компетентнісний, особистісно зорієнтований і діяльнісний підходи; принцип двоконцентричної побудови, який реалізовано в базовому (7-9 кл.) та профільному курсах (10-11 кл.) фізики; явищний підхід та класична послідовність вивчення фізики: механіка, теплота, електрика і магнетизм, світло, атомна і ядерна фізика; науковість змісту навчання та його орієнтованість на досягнення сучасної науки, техніки і технологій; відповідність навчального матеріалу віковим пізнавальним можливостям учнів; наступність й урахування сформованих фізичних знань у процесі вивчення природознавства (1-4 кл.; 5 кл.), а також здобутого пізнавального досвіду учнів; забезпечення міжпредметних зв'язків з математикою, хімією, фізикою, географією; побудова систем вимог до рівнів оволодіння змістом з урахуванням ускладнення навчально-пізнавальної діяльності.

Головною метою навчання фізики в середній школі визначено розвиток особистості учнів засобами фізики як навчального предмета, формування предметної компетентності на основі фізичних знань, наукового світогляду й відповідного стилю мислення, розвитку експериментальних умінь і

дослідницьких навичок, творчих здібностей і схильності до креативного мислення. Реалізовано ідею розвантаження курсу фізики.

Виокремлено системотвірні елементи шкільного курсу фізики, зокрема, чуттєво усвідомлені уявлення школярів про основні властивості і явища навколишнього світу, які стають предметом вивчення в певному розділі фізики, основні поняття теоретичного базису, ідеї і принципи, що їх об'єднують, абстрактні моделі, що їх покладено в основу теоретичної системи, формули, рівняння й закони, що відтворюють співвідношення між фізичними величинами, різноманітні застосування фізичних знань для пояснення життєвих ситуацій або розв'язування практичних завдань, а також результати їх використання в пізнавальній практиці.

Одним з ефективних засобів формування предметної і ключових компетентностей в учнів під час навчання фізики виокремлено навчальні проекти. На цей вид навчально-пізнавальної діяльності додатково відводяться навчальні години. Виконання навчальних проектів передбачає інтегровану дослідницьку і творчу діяльність учнів, орієнтовану на отримання самостійних результатів під керівництвом учителя.